

แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประเมินตนเอง ของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดค่าเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการประกาศค่าเป้าหมาย หมายถึง การที่สถานศึกษาโดยผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการ ฯลฯ ร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาหน่วยงานรัฐบาลเจ้าของหลักสูตรเฉพาะชาติของประเทศไทยนั้น ๆ กำหนด หรือมาตรฐานสากลจากองค์กรที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการหรือองค์กรที่ได้รับการยอมรับโดยสากล หรือมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ แล้วแต่กรณี เพื่อนำมาใช้เทียบเคียงในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีแนวดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ศึกษา วิเคราะห์ และกำหนดมาตรฐานการศึกษาตามมาตรฐานที่หน่วยงานรัฐบาลเจ้าของหลักสูตรเฉพาะชาติของประเทศไทยนั้น ๆ กำหนด หรือมาตรฐานสากลจากองค์กรที่ได้รับการรับรองคุณภาพการศึกษาจากกระทรวงศึกษาธิการ หรือมาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด หรือกำหนดขึ้นมาใหม่โดยเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษากระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด และอาจเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมในกรณีโรงเรียนที่เปิดสอนระดับปฐมวัยเพียงระดับเดียว ให้กำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัยที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ มีดังนี้

1) ระดับปฐมวัย ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

2) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาประกอบด้วย

1) มาตรฐานและคำอธิบายของมาตรฐาน

2) รายละเอียดของมาตรฐานและคำอธิบายของรายละเอียด

3) การให้ระดับคุณภาพของมาตรฐาน ประกอบด้วยระดับคุณภาพ และประเด็นพิจารณา

ขั้นที่ 2 กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ศึกษามาตรฐานและรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ตัวอย่าง (มาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด)

ระดับปฐมวัย

มาตรฐาน	รายละเอียด
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก	1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้ 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้

ระดับขั้นพื้นฐาน

มาตรฐาน	รายละเอียด
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 4) มีสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม

2.2 ศึกษารายละเอียดและคำอธิบายเกี่ยวกับสาระสำคัญเพื่อกำหนดประเด็นพิจารณา

ตัวอย่าง

ระดับปฐมวัย

มาตรฐาน	รายละเอียด/คำอธิบาย/ประเด็นการพิจารณา
มาตรฐานที่1 คุณภาพของเด็ก	<u>รายละเอียดที่ 1.1</u> มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ <u>คำอธิบาย</u> เด็กมีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานเคลื่อนไหว ร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี ดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตนและปฏิบัติตนเป็นนิสัย ปฏิบัติตนตามข้อตกลงเกี่ยวกับความปลอดภัย หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติด และระวังภัยจากบุคคลสิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย <u>ประเด็นการพิจารณา</u> 1) มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย 2) เคลื่อนไหวร่างกายคล่องแคล่ว ทรงตัวได้ดี 3) ใช้มือและตาประสานสัมพันธ์ได้ดี 4) เด็กดูแลรักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน 5) หลีกเลี่ยงสภาวะที่เสี่ยงต่อโรค สิ่งเสพติดระวังภัยจากบุคคลสิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ที่เสี่ยงอันตราย

ระดับขั้นพื้นฐาน

มาตรฐาน	รายละเอียด/คำอธิบาย/ประเด็นการพิจารณา
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	<u>รายละเอียดที่ 1.1</u> ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน <u>คำอธิบาย</u> ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น <u>ประเด็นการพิจารณา</u> 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ 1) มีทักษะในการอ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น 2) มีทักษะการเขียน ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น 3) มีทักษะการสื่อสาร ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น 4) มีทักษะการคิดคำนวณตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 1) 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 1) 4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 1) 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา 1) 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ 1)

2.3 ศึกษาข้อมูลเดิม ผลการประเมินต่าง ๆ ที่ผ่านมา เพื่อเป็นข้อมูลฐานในการกำหนดค่าเป้าหมาย

ตัวอย่าง

ระดับ ยอดเยี่ยม หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ 80 - 100

ระดับ ดีเลิศ หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ 70 - 79

ระดับ ดี หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ 60 - 69

ระดับ ปานกลาง หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ ร้อยละ 50 - 59

ระดับ กำลังพัฒนา หมายถึงคุณภาพอยู่ในระดับ น้อยกว่าร้อยละ 50

2.4 กำหนดค่าเป้าหมาย ในแต่ละมาตรฐาน และประเด็นพิจารณา จะกำหนดเป็นระดับคุณภาพ หรือเป็นร้อยละ ตามความเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและสอดคล้องกับการดำเนินงานของสถานศึกษา

ตัวอย่างการกำหนดมาตรฐานและค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานการศึกษา

ระดับปฐมวัย

มาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายความสำเร็จ ประจำปีการศึกษา.....
มาตรฐานที่1 คุณภาพของเด็ก	ตามบริบทของสถานศึกษา เช่น ระดับคุณภาพ หรือค่าร้อยละ/เปอร์เซ็นต์
1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ 1) มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมอนามัย 2) 3)	
1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้ 1) เด็กร่าเริง แจ่มใสสามารถแสดงอารมณ์ ความรู้สึก ได้ สอดคล้องกับสถานการณ์อย่างเหมาะสมตามวัย 2) 3)	

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	ตามบริบทของสถานศึกษา เช่น ระดับคุณภาพ หรือค่าร้อยละ/เปอร์เซ็นต์
2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น 1) มีการวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) 3)	
2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน 1) สถานศึกษามีการจัดครูให้เหมาะสมกับภารกิจการเรียนการสอนหรือจัดครูที่จบการศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมการศึกษาปฐมวัยอย่างเพียงพอกับชั้นเรียน 2)	

ระดับขั้นพื้นฐาน

มาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายความสำเร็จ ประจำปีการศึกษา.....
มาตรฐานที่1 คุณภาพของผู้เรียน	ตามบริบทของสถานศึกษา เช่น ระดับคุณภาพ หรือค่าร้อยละ/เปอร์เซ็นต์
1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ 1) มีทักษะในการอ่านตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น 2) 3) 2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 1) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปราย แลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและแก้ปัญหาได้ ในระดับดีเยี่ยม 2) 3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 1) มีผลงานจากการทำโครงงาน สิ่งประดิษฐ์ และสามารถอธิบายหลักการ แนวคิด ขั้นตอนการทำงาน และอุปสรรคการทำงานได้ 2)	
1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีเป็นไปตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด 1) มีผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในระดับดีเยี่ยมตามเกณฑ์การประเมินของสถานศึกษา 2) 2) ความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย 1) ร่วมประเพณี วันสำคัญและท้องถิ่นอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี 2) 3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 1) มีผลประเมินเข้าร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคลในด้าน เพศ เชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมที่หลากหลายในระดับดีเยี่ยม ตามเกณฑ์การประเมินของสถานศึกษา 2)	

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	ตามบริบทของสถานศึกษา เช่น ระดับคุณภาพ หรือค่าร้อยละ/เปอร์เซ็นต์
2.1 มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษา 1) สถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา และวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ที่ส่งผลต่อการพัฒนาของสถานศึกษา 2)	
2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 1) สถานศึกษามีระบบนิเวศภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ 2)	
2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 1) สถานศึกษามีหลักสูตรสถานศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนและสามารถตรวจสอบได้ 2).....	

ขั้นที่ 3 ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมายความสำเร็จ

3.1 สถานศึกษานำผลการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ค่าเป้าหมายความสำเร็จเสนอผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็น และปรับปรุงให้สมบูรณ์สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

3.2 สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมายความสำเร็จเสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนให้ความเห็นชอบ

3.3 สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานที่ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ประกาศให้ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบตามช่องทางต่าง ๆ เช่น ป้ายนิเทศ แผ่นพับ จุลสาร วารสาร เว็บไซต์ (Website) ของโรงเรียน ชี้แจงในการประชุมครูหรือการปฐมนิเทศผู้ปกครอง เป็นต้น

ตัวอย่างการสรุปผลการประเมินตนเอง

มาตรฐาน/ประเด็นการพิจารณา	ค่าเป้าหมายความสำเร็จ ประจำปีการศึกษา.....	ผลการประเมิน
มาตรฐานที่1 คุณภาพของเด็ก	ตามบริบทของสถานศึกษา เช่น ระดับคุณภาพ หรือค่าร้อยละ/ เปอร์เซ็นต์	
1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัย ที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ 1) มีน้ำหนัก ส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐาน ของกรมอนามัย 2)..... 3)		
1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุม และแสดงออกทางอารมณ์ได้ 1) เด็กร่าเริง แจ่มใสสามารถแสดง อารมณ์ ความรู้สึก ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ อย่างเหมาะสมตามวัย 2)..... 3).....		
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการ จัดการ		
2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น 1) มีการวิเคราะห์และนำผลการวิเคราะห์ ความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2)..... 3) 2.2 จัดครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน 1) สถานศึกษามีการจัดครูให้เหมาะสม กับภารกิจการเรียนการสอน หรือจัดครู ที่จบการศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรม การศึกษาปฐมวัย อย่างเพียงพอกับชั้นเรียน 2) 3).....		

ตัวอย่างเกณฑ์การประเมินระดับคุณภาพ

ร้อยละ 00.00 – 49.99 = กำลังพัฒนา	1.00 –1.49 ระดับคุณภาพ กำลังพัฒนา
ร้อยละ 50.00 – 59.99 = ปานกลาง	1.50 –2.49 ระดับคุณภาพ ปานกลาง
ร้อยละ 60.00 – 74.99 = ดี	2.50 –3.49 ระดับคุณภาพ ดี
ร้อยละ 75.00 – 89.99 = ดีเลิศ	3.50 –4.49 ระดับคุณภาพ ดีเลิศ
ร้อยละ 90.00 – 100 = ยอดเยี่ยม	4.50 –5.00 ระดับคุณภาพ ยอดเยี่ยม

คำอธิบาย

โรงเรียนสามารถกำหนดระดับค่าเป้าหมายความสำเร็จ ในแต่ละมาตรฐาน และประเด็นพิจารณาตามบริบทของสถานศึกษา เช่น กำลังพัฒนา ปานกลาง ดี ดีเลิศ ยอดเยี่ยม, Bronze Silver Gold ,1 2 3 4 5 ฯลฯ หรือ ร้อยละ/เปอร์เซ็นต์ พร้อมอธิบายความหมายค่าเป้าหมายของแต่ละระดับ